

DOI: 10.29329/ufusobed.2025.1115.7

Olaylar/Etkinlikler

Geliş Tarihi /Arrival Date

21.10.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date

14.12.2024

Solmaz Karabaşa

Dr., T.C. Kültür ve Turizm
Bakanlığı / Ministry of Culture
and Tourism.
solmazkarabasa@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-2265-4983

Amerikan Folklor Derneği 136. Toplantısı

Bu yazıda kısaca AFK diye anacağım Amerikan Folklor Kurumu'nun (American Folklore Society) bu yıl 136'ncısı gerçekleştirilen yıllık toplantısından izlenimlerimi aktaracağım. Ben bu toplantının ilk olarak 12-15 Ekim 2022 tarihleri arasında Tulsa, Oklahoma'da gerçekleştirilen 134'üncüsünü izleme şansı elde etmişim . Bu defa bir bildiriyle katıldığım toplantı, 6-9 Kasım 2024 tarihleri arasında Amerika'nın New Mexico eyaletinin Albuquerque kentinde yüzyüze, 18-19 Kasım 2024 tarihleri arasında da çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Yüzyüze yapılan toplantının mekanı Albuquerque Kongre Merkezi idi.

Bilindiği gibi AFK, 1988 yılında kurulmuş ve kendini sadece Amerika'nın değil bütün dünyanın folkloru ve kültürel gelenekleri üzerine çalışmalar yapmaya adanmış, üyeliğe dayalı bir kuruluştur. Folklor camiasında daha çok Amerikan Folklor Dergisi (Journal of American Folklore) ve yıllık toplantılarıyla tanınan AFK, alana hizmetlerini çeşitli yayınlar, programlar, projeler yoluyla sürdürmektedir. Bunlar arasında yıllık toplantı, kendi ifadeleriyle "folkloru adanmış en büyük tek buluşma"dır. (<https://americanfolkloresociety.org/our-work/>)

Yıllık toplantıya her yıl dünyanın dört bir yanından akademisyen, kültür çalışanı, uygulayıcı, sanatçı, eğitimci olmak üzere yaklaşık 900 kişi; çok çeşitli sunumların, tartışmaların, filmlerin, Bu yıl da yine dünyanın birçok yerinden katılımcı folklorun teorisi ve pratiği konusunda bilgi ve deneyimlerini geliştirmek, zenginleştirmek üzere bir araya gelmişti.

Görsel 1. AFK 2024 Yıllık Toplantısı anma defterinin kapağı.

Kapak tasarımı Lindsay D. Williams'a ait.*

AFK'nın yıllık toplantıları her yıl, öncesinden belirlenen bir tema etrafında ve Amerika'nın farklı bir eyaletinde gerçekleşiyor. Toplantının bu yılki teması "Küresel Fırtınayı Geçmek: Mücadele İçindeki Ağlar, Dayanımlar, Topluluklar" (*Crossing the Global Storm: Networks, Solidarities, and Communities in Struggle*) idi. Zapatistalardan[†] ve New Mexico, Albuquerque'de gerçekleşen Sexta Grietas del Norte ağının 2023 toplantısından ilham alan toplantı; folklorcuları, gezegenin devam eden yıkımı ve insanların insanlıktan çıkarılması sürecinde köprüler, ağlar inşa etmede folklor pratiğini, halk yaşamını ve örgütlerini merkeze almaya davet etmişti.

* AFK Yıllık Toplantı Yerel Düzenleme Komitesi, toplantının anma defterinin kapak tasarımı için bir yarışma düzenlemiş ve yarışmayı *Desert Illuminations*'dan Lindsay D. Williams kazanmıştır.

[†] Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu (Zapatistalar), 2024'ün başında, mücadelelerinin başladığı yerde, Meksika'nın güneydoğusundaki Chiapas eyaletindeki Lacandon ormanında, yaşam, onur ve özyönetim mücadelelerinin 30. yıl dönümünü kutlamak için bir araya geldiler. Burada geç kapitalizmin ve sömürgeciliğin en yeni biçimlerinin kaotik etkileri olarak adlandırdıkları "Küresel Fırtına"yı geçmek ve hayatta kalmak için ortaya çıkardıkları stratejileri ve planlarını açıkladılar. Yaklaşan yıkımı öngören Zapatistalar, bir dizi bildiriyle "Fırtına"yı benzeri görülmemiş küresel göç ve iklim değişikliğine neden olduğu gerekçesiyle kınadılar çünkü bu fırtına, savaş, toplumsal kaos ve yapısal devlet şiddeti gibi şekillerde gezegen genelinde yıkım üretmeye devam ediyor. (Deslandes 2024)

Folklor alanında geçtiğimiz yüzyılın sonunda kimi sorunlar aşılmış, kritik birkaç eşik geçiliş olsa da Rachel V. González-Martin (2021: 26-28), metaforik “Folklor Evi”nin inşa edildiği sorunlu temellerin hala büyük ölçüde sağlam olduğunu söylüyor. Bu sorunlu temeli beyaz Avrupalı yerleşimci-sömürgeci zihniyet, ötekileştirme, ırkçı ve sınıfçı söylemler ile kötü uygulamalar oluşturuyor. Bu nedenle toplantıda folklor anlayışı ve uygulamalarının fırtınalarda yol almak için gereken derin anlama ve toplulukla koalisyon oluşturmayı nasıl destekleyebileceği konuları merkeze alınmış.

Dünyanın her yerinde topluluklar, oluşan yeni koşullara cevaben yeni stratejiler üretiyor, ortaya çıkan sorunlara kültürel çözümler getiriyor. Folklor disiplininin de buna katkısı olabilir. Şimdi artık “küresel fırtına”yı atlatmada folklor pratiğinin katkısının ne olacağı üzerine düşünmenin zamanı gelmiştir. Buradan hareketle Amerikan Folklor Kurumu Yıllık Toplantısı (*American Folklore Society Annual Meeting*) -AFKYT 2024, katılımcılarına bölgelerindeki fırtınayı soruyor; bu fırtınanın insanları nasıl etkilediği ve insanların bu fırtınaya nasıl tepki verdiği üzerine düşünmelerini istiyor. Ardından da farklı yer, zaman ve uygulamalar arasında bağlantılar kurmaları bekleniyor.

New Mexico eyaleti ve genel olarak Güneybatı ABD-Meksika sınır bölgesi, dünyanın en savunmasız sakinlerinin yerlerinden edilmeleri, sömürülmeleri, bunların sonuçları ile buna karşı direnişleri üzerine düşünmek için kritik bir yer. Bu nedenle toplantı Amerika’nın Güneybatı bölgesinde yapılmış. Burada katılımcıların hem yerel tarih hakkında bilgi edinmeleri hem kendi mücadele hikayelerini paylaşmaları hem de topluluk temelli direniş ağları kurmaları istenmiş.

Toplantıya, “Küresel Fırtınayı Geçmek” ana teması altında aşağıdaki alt temalarla ilgili bildiriler kabul edilmiş:

Fırtınanın Anlatıları

Fırtınadan Kurtulmak

Topluluk, Kolektif Kimlikler ve Koalisyonlar

Fırtınayı Anlamak İçin Yöntemler

Koruma, İyileşme ve Yeniden İnşa Gelecek: Fırtınadan Sonra(lar)

Diğer yandan toplantıya katılım bu konularla sınırlanmamış ve belirlenen temadan farklı türde konular içeren bildiriler de kabul edilmişti.

AFK yıllık toplantıları sadece sözlü bildirilerden oluşmuyor. Bu toplantıda da yine panel, forum gibi formatlar yanında özel davetli kişilerin konuşmaları, poster sunumları ve atölyeler yoluyla da görüş alışverişleri, tartışmalar yapıldı. Toplantının yüz yüze gerçekleştirilen kısmında bazı paneller canlı yayınlandı, bazıları da kaydedildi.

Bununla birlikte toplantı sadece bilimsel konuşmalardan da ibaret değildi. Örneğin sabahları katılımcıları yoğun geçecek bir güne fiziksel ve ruhsal olarak hazırlamak üzere bir yoga seansı ve “kahve sohbeti” diye çevirebileceğim bir *Kapihan*[‡] etkinliği vardı. Bu etkinlik toplantının temasıyla yakından ilgiliydi çünkü burada, paylaşılan hikayelerle bir iyilik/sağaltım beklentisi vardı. Akşam ise film gösterimi, dans ve müzik etkinlikleri dahil çok çeşitli kültürel performanslar gerçekleşiyordu ve bunlara aktif olarak katılmak, deneyimlemek de mümkündü. Bunların yanında eski folklorcuların anıldığı, kimi folklorcuların ödüllendirildiği törenler de yapıldı. Birkaç defa da -yerelle bağ kurmanın bir yolu olarak- Albuquerque’nün tarihi bölgesine gezi, doğa yürüyüşü ve New Mexico Üniversitesi, Maxwell Antropoloji Müzesi ziyareti yapıldı. Hatta müzede bir forum da düzenlendi. Bu yönüyle katılımcılar toplantıdan bilimsel olarak faydalanırken, aynı zamanda pek çok sanatsal faaliyete katılma olanağı da buldu.

Toplantı her sabah 7.00’de başladı ve akşam 10.00-11.00’lere kadar sürdü. Sabah çok erken başlayıp, akşam geç saatlere kadar süren bu yorucu toplantı için program önceden ilan edilmişti. Ben de aslında toplantıya katılmadan program üzerinde çalışmış ve güya dinlemek istediğim konuşmaları belirlemiştim. Toplantıya katıldıktan sonra da daha kolay

[‡] Tagalog dilinde kahve içmek anlamına geliyor.

takip edebileyim diye basılı programlardan aldım ancak istediğim konuşmaların hepsini izlemek pek mümkün olamadı. Örneğin sabah 8.30-10.00 arasındaki bölümde aynı anda ondan fazla panel yapıldı. Aralarda küçük dakika sapmaları da olunca belirli bir konuşmayı tam zamanında yakalamak zor oldu. Toplantının en büyük zorluğu bu idi ki bu da bu çaptaki toplantıların genel durumu olsa gerek. Neyse ki kimi paneller kaydedildi, böylece kaçırılan kimi konuşmaların sonradan izlenme imkanı olacak.

AFKYT bana bu çaptaki bir toplantının gerçekleştirilmesinde fiziki koşulların ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Albuquerque Kongre Merkezi'nde çok sayıda paneli aynı anda gerçekleştirmek konusunda bir zorluk yoktu. Mekanda birçok oda yan yana bulunuyordu fakat belki de bunu sağlamak için odaların ses geçiren paravanlarla bölünmesi bu durumu bir dezavantaja dönüştürdü. Bunun yanında ne yazık ki bir de havalandırma sorunu yaşandı. Bu tür sorunlara çözüm bulmak için kimi zaman son anda yer değişiklikleri yapıldı, kimi zaman da teknik aksaklıklar oldu fakat her şeye rağmen bu çapta bir etkinliğin çoğunlukla gönüllükle yürüyen çabayla ama bazılarının da muhtemelen çok çalışmasıyla kotarılmış olması takdire şayan.

Toplantı süresince dinlenmek ya da çalışmak için sessiz odalar da unutulmamıştı. Bunun yanında açılış/kapanış resepsiyonları, AFKYT ilk katılımcıları için özel hoş geldiniz etkinliği, belirli kişilerle deneyim paylaşımı ve görüş alışverişi için özel sohbet toplantıları serisi yapıldı, ayrıca dergi editörleriyle buluşarak bir yayın sürecini ilk ağızdan dinlemek de mümkün oldu. Toplantı boyunca kimi özel gruplar kahvaltı, kahve arası, öğlen/akşam yemek buluşmaları yaptı. Kimileri de özel resepsiyonlar verdi. Bunlardan birine, AFK Akdeniz Çalışmaları Birimi'nin akşam yemeğine AFK'nın Yönetim Kurulu üyesi (2022-2024) Meltem Türköz ve *Amerikan Folklor Dergisi* Yönetim Kurulu üyesi Arzu Öztürkmen hocaların davetiyle katılma şansı elde ettim. Bütün bunlar olurken AFK'nın gerek Yönetim

Kurulu gerekse de belirli ilgi alanları için oluşturulmuş komiteleri[§] çeşitli çalışma toplantıları yapıyordu.

Görsel 2. AFKYT'nın Türk katılımcıları

Toplantının yüz yüze gerçekleştirilen bölümüne Türkiye'den ben dahil toplam üç kadın folklorcu katılmıştık. Türk kökenli olup Amerika'da yaşayan arkadaşım Feray Baskin'i de sayarsam dört kişiydik (Görsel 2). Bu dört kadından biri olan Meltem Türköz^{**}, AFK'nın Yönetim Kurulu Üyesi idi. Bu konuda kurumun internet sitesinde bir tarama yapınca Meltem Türköz'ün bu pozisyonda Türkiye'den yer alan ilk kişi olduğunu gördüm. Toplantıya Türkiye'den katılan diğer folklorcu da Arzu Öztürkmen'di ve o da bu toplantıda *fellow*^{††} ilan edildi. Yine bu konuda da bir tarama yaptım ve Arzu Öztürkmen'in AFK'nın ilk Türk kadın *fellow*'u olduğunu gördüm. Bu nedenle ikinci ama belki de son kez katıldığım AFK'nın bu toplantısında, Türkiye'den bu iki başarılı kadın folklorcuyla birlikte olmak, Arzu

[§] AFD bünyesinde belirli konularda özel çalışmalar yapmaları için çeşitli alt komite ve çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu alt çalışma gruplarının bazıları toplantıda kimi panellere sponsorluk etmiş ve bazıları da ödüller vermiştir. Bk. <https://americanfolkloresociety.org/our-community/sections/>

^{**} Bk. <https://americanfolkloresociety.org/about/board/meltem-turkoz/>

^{††} *Fellowship*, folklorcular arasından alana yaptıkları katkılar nedeniyle seçilerek oluşturulmuş AFD'ne bir çeşit onursal üyelik türüdür. Buna Türkçe'de tam karşılık gelen bir sözcük bulamadım. Belki "dostları" denebilir. Dolayısıyla bir folklorcunun *fellow* olarak seçilmesi onun alana akademik yayınlar, sergiler vb. yoluyla yaptığı olağanüstü katkılarının da bir ifadesidir.

Öztürkmen'in *fellow* beratı alışına tanıklık etmek (Görsel 3) benim için büyük bir şans oldu. Mutluluk ve gurur duydum.

Görsel 3. Arzu Öztürkmen'in Solimar Otero'nun elinden beratını alışı

Toplantıya katılım ücretli idi. Doğrusunu söylemek gerekirse Türkiye gibi uzak bir mesafeden gelen ve masraflarını kendi cebinden karşılayan benim gibi araştırmacılar için katılım ücreti yüksekti. Neyse ki AFK bunu göz önünde bulunduruyor ve çok olmasa da katılım destekleri veriyor. Ben de bunun için başvurduğum ve katılım ücreti için %50 indirim aldım. Yine de eğer Bloomington'dan tanıdığım arkadaşım Gail'in kız kardeşi Nancy tesadüfen Albuquerque'de yaşıyor olmasa ve onun evinde kalabilme şansım olmasaydı çok zorlanacaktım^{##}.

Toplantının 6 Kasım Çarşamba'ya denk gelen ilk günü, saat 9.00'da bölgenin folklorcularının bir araya geldiği "Batı Eyaletleri Folklorcuları Derneği Ön Konferansı" (*Association of Western States Folklorists Pre-Conference*) ile başladı. Daha herkes gelmemişti ve paralel sekiyonlar yoktu, bu tek toplantı idi. Ben de bir gün önceden (çoğu katılımcı o gün öğleye doğru ulaştı) gittiğim için, sabah erkenden mekâna

^{##} Bu destekleri için arkadaşım Gail Bridges-Reta ve onun kız kardeşi Nancy Zulick'e teşekkürlerimi sunuyorum.

ulaştım ve bu panele katıldım. Panel bana bölgenin folklorcularını tanıma fırsatı verdi. Toplantı tanışma ile başladı, sonra Fonlama (*Funding*), Yeni Yönelimler (*New Directions*), Sürdürülebilirlik (*Sustainability*), Erişilebilirlik ve Eşitlik (*Accessibility/Equality*) gibi temalar belirlendi. Her bir tema başlığı altında gruplar oluşturuldu ve atölye çalışması yapıldı. Burada yerel folklorcuların yürüttükleri çalışmalarda katılıma, bilginin geri dönüşümüne ne kadar önem verdikleri dikkatimi çekti ve alan çalışmasının diyalog içinde yürütülmesi, toplanan bilginin öncelikle bilgiyi veren topluluk için önemli olduğunun vurgulanması benim açımdan bu toplantının en önemli çıktılarıydı.

Toplantının 7 Kasım Perşembe'ye denk gelen ikinci günü, akşam 6.30-7.30 arasında; 2026 yılında 50. Yılıni kutlamaya hazırlanan Kongre Kütüphanesi, Amerikan Halk Yaşamı Merkezi'ni (*Amerikan Folklife Center/ Library of Congress*) konu alan bir panel vardı. Burada halk yaşamını tüm çeşitliliğiyle "korumak ve sunmak" amacıyla 1976 yılında kurulmuş merkezin karşı karşıya olduğu sorunlar, yapılan çalışmaların kamuoyundaki yansımaları ve gelecek planları önce panelistlerce masaya yatırıldı. Daha sonra katılımcıların eleştirilerine açıldı. Biz buna benzer bir çalışmayı Türkiye'de ne yazık ki Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesindeki folklor biriminin 50. Yılında yapamadık. §§

Bir folklor profesyoneli olarak benim açımdan önemli bir başka toplantı da son gün olan 9 Kasım Cumartesi günü gerçekleştirildi. Saat 13.30-15.00 arasında gerçekleştirilen bir forumda gelecekteki sanat, kültür, miras çalışanlarının eğitimi için örnek bir iş birliği modeli sunuldu. Anlatılan iş birliği modeli, George Mason Üniversitesi Folklor ve Sanat Yönetimi Programları ile Smithsonian Halk Yaşamı ve Kültürel Miras Merkezi (*Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage*) arasında geliştirilmişti. Bu iş birliğiyle bir yandan lisans ve lisansüstü öğrencilerine Smithsonian Halk Yaşamı Festivali'nde bir çeşit stajyerlik yaparak proje tabanlı deneyimsel öğrenme fırsatları sunulurken, diğer yandan da festivalde çalışan kişilere açılan derslere katılarak

§§ Bilindiği üzere Bakanlığın ve altındaki birimin adları sürekli değişse de devlet çatısı altında folklor çalışmaları 1966 yılında başlamıştır.

deneyimlerini öğrencilerle paylaşma fırsatı sunulmuştu. Bu tür iş birliklerine hem dünyada hem de ülkemizde*** ne çok ihtiyaç var.

Görüldüğü üzere örgütler, kurumlar, uygulamalar, örnek çalışmalar toplantı gündemindeydi. Daha teorik meseleler ve kavramsal düzeyde yapılan tartışmalarla ilgili de şunu söyleyebilirim; yıllık toplantı AFK'nın folklor anlayışının ne kadar çeşitli ve belirli kalıpların dışına çıkan bir genişlikte olduğunun bir ispatı idi. Zaten bu da başlı başına bir panel konusuydu ama bunun yanında yine beni -çalıştığım konu olması nedeniyle- etkileyen bir başka husus da çevre konusunda birden fazla panelin yapılmasıydı. Çevresel folklor ve çoktürlü (*multispecies*) etnografi, hak savunuculuğu, aktivizm bu toplantıdaki kavramlardı. Elbette folklorun müzik, dans, sözlü sanat, anlatılar, yemek, zanaat, festival, ritüel gibi klasik türleri de çeşitli şekillerde ele alındı ama canavarlar, ucubeler, hayaletler de konu edildi. Sömürgecilik, temsiliyet, kimlik sorunları kadar göç de artık folklorun gündemindeydi. Önceki toplantıda olduğu gibi Çin folkloru, İrlanda folkloru, siyahi folklorcular gibi belirli gruplar için de yine özel paneller oluşturulmuştu. Çağın gereği görsel, dijital folklor, miras çalışmaları da toplantı kapsamındaydı. Konular böylece uzayıp gidiyor. Program kitapçığındaki katılımcı listesinden saydığım kadarıyla toplantıda yaklaşık 517 kişi sunum yapmıştı ve haliyle sunulan konular da o kadar çeşitliydi.

Toplantı cumartesi akşamı başkanlıkça davet edilen yerel liderler Jennifer Nez Denetdale ve Eva Enciñias tarafından sunulan eğitim ve toplumu birleştirici, eşitlikçi yollar konulu konferansla sona erdi. Yerel liderler dinleyenlerle kendi deneyimlerini ve gelecek vizyonlarını paylaştı.

Bunlar toplantıda formal düzeyde gerçekleşenlerdi. Elbette toplantı salonlarının dışında, gayri resmi buluşmalarda da küçük konuşmalar yapıldı. Toplantı Amerikan başkanlık seçimlerinin hemen ertesi günü başlamıştı. Bana Türkiye'den herkes orada nasıl bir seçim atmosferi var diye soruyordu. Ben de görünürde insanların hiç umurunda değilmiş gibi

*** Bu şekilde bir iş birliğini bölüm başkanlığı yaptığı sırada Serpil Aygün Cengiz; Ankara Üniversitesi, DTCE, Halkbilimi Bölümü ile Bakanlık arasında oluşturmaya çalışmıştı.

demiştim. Oysaki folklor camiasının umurundaydı. Zaten toplantı teması da folklor camiasının hem Amerika'nın hem de dünyanın geleceğini dert ettiğinin göstergesiydi. Haliyle seçim sonuçları ister istemez toplantı kulislerine yansdı. Kulislerde konuşulanlar konusunda Arzu hocanın görüşlerine başvurduğumda; toplantının teması olarak belirlenen "fırtına"nın, bir "çağ yangını" şeklinde bütün dünyada karşı karşıya kaldığımız demokrasi, demoktarik seçimler başta olmak üzere, ekoloji, cinsiyet, savaşlar (özellikle Gazze ve Ukrayna) ve genel olarak toplumsal huzursuzluk konularını içerdiğini ve bunların kulislerde de tartışılmaya devam ettiğini söyledi. Arzu hoca ayrıca AFK'nın sözlü kültür geleneğinin çok güçlü olduğundan bahsetti. Dolayısıyla akademik dünya da bu konuşulanlardan etkilenecek. Zaten akademi de değişmekte, dolayısıyla folklorcular olarak biz ne yapacağız, esas mesele bu gibi duruyor.

Toplantının ardından 10 Kasım Pazar günü isteyenler için Jemez Dağları yürüyüşü ya da Sante Fe'deki müzelere gezi turu düzenlenmişti. Ben bunlardan ikincisini tercih ettim ve New Mexico turumu Sante Fe'deki Uluslararası Halk Sanatları Müzesi (*Museum of International Folk Art*) ile Yerli Amerikan Sanatları ve Kültürü Müzesini (*Museum of Indian Arts & Culture*) gezerek tamamladım çünkü Amerika'nın bu bölgesini görmek ve adlarını saydığım bu müzeleri gezmek en büyük hayalimdi. Hatta bu toplantıya katılmamdaki ana etkenlerden biriydi diyebilirim. O nedenle bu toplantıya katıldığımı çok memnunum. Bilimsel kazanımlarımın yanında, gezip görmek, önceden tanıdığım birçok dostumla yeniden görüşmek her açıdan doyurucu, mutluluk vericiydi.

Toplantıda bir sonraki toplantının yeri ve tarihi de açıklandı. Buna göre 137'incisi gerçekleştirilecek olan bir sonraki AFK yıllık toplantısı 18-21 Ekim 2025 tarihleri arasında Atlanta, Georgia'da olacak.

AFK yıllık toplantısı çok farklı bakış açılarına olanak sağlıyordu. Böylece folklor ve ilgili diğer alanların insanlığın karşı karşıya kaldığı fırtınayı atlatmada çeşitli bakış açılarını nasıl tanıdıkları ve anladıklarına ilişkin bakış açıları sunuldu. Dilerim faydalı olur çünkü eğer insanlık bu sorunlara ve ayrıca küresel ısınmaya, savaşlara bir çare bulamazsa

önümüzdeki dönemde bunların sonucu olarak yoksulluk, ölümler, göçün yarattığı fırtınalarla halâ karşı karşıya kalacak gibi görünüyor.

Kendi coğrafyamızı düşünüyorum, her zaman gündemi sıcak olan ve fırtınaları eksik olmayan bu coğrafyada acaba biz folklorcular nasıl yararlı olabiliriz? Sanırım Türkiyeli folklorcular olarak bizim de Zapatistalardan ilham alarak kendimizi farklı bir şekilde organize ederek başlarmamız gerekiyor.

FİNANS: Bu çalışmanın yürütülmesinde herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI: Yazarlar, bu çalışmayı etkileyebilecek finansal çıkarlar veya kişisel ilişkiler olmadığını beyan eder.

YAZAR KATKILARI: Yazar, makalenin tümünü katkılarıyla oluşturmuştur.

ETİK ONAY BEYANI: Bu çalışmada Yerel Etik Kurul Onayına gerek duyulmamıştır.

VERİ KULLANILABİLİRLİK BEYANI: Bu çalışmada kullanılan verilere yazardan talep üzerine erişilebilir.

FINANCE: No financial support was received for the conduct of this study.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT: The authors declare that there are no financial interests or personal relationships that may influence this study.

AUTHOR CONTRIBUTIONS: The author has contributed to the manuscript in its entirety.

ETHICAL APPROVAL STATEMENT: Local Ethics Committee Approval was not required for this study.

DATA AVAILABILITY STATEMENT: The data used in this study are available upon request from the author.

Bu eser Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

(This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License)